

VĂN HỌC VÀ SỬ HỌC - HAI MÔN HỌC TRỰC TIẾP ĐÀO TẠO CON NGƯỜI

GS. Hoàng Trinh

Nói như vậy thoạt tiên có thể gây một sự hiểu nhầm. Vậy thì toán học, vật lý học, hóa học... thì sao ?

Chương trình giáo dục ở nhà trường, nhất là ai đã lên đến đại học thì vị thế và ý nghĩa của môn học nào trong việc đào tạo con người cũng ngang nhau. Nghĩa là khi ra trường nếu người sinh viên có một nền học vấn tương đối toàn diện, thì chắc chắn nhận công tác ở đâu cũng tốt. Họ có một hệ tư duy nhạy bén, khoa học, một nền tảng kiến thức cân đối, đều đặn, không bị hẫng hụt trước những thách thức bước đầu khi tiếp xúc với cuộc sống, với các cánh cửa của trí tuệ con người đang đón chờ họ.

"Văn hóa là cái gì còn lại sau khi con người ta đã quên đi tất cả" (ngạn ngữ Pháp). Cái còn lại là những chất tinh nhất, chọn lọc nhất, có khả năng thực thi nhất trong cái kho kiến thức mà họ đã tiếp thu được trong cuộc sống ở nhà trường.

Tuy nhiên trong các môn học, rõ ràng là có những môn khuấy động được lòng người, tác động đến lý tưởng sống, nhân cách và tính cách của con người một cách lâu bền, có thể nói là trong suốt cả cuộc đời.

Người Việt Nam ta, dù ở lớp tuổi nào ai có thể quên được *Hịch tướng sĩ* của Hưng Đạo đại vương, bài thơ tứ tuyệt của Thượng tướng Trần Quang Khải, hai câu thơ ngắn gọn, xúc tích đến cao độ của vua Trần Nhân Tông, *Phú Sông Bạch Đằng* của Trương Hán Siêu, *Bình ngô đại cáo* của Nguyễn Trãi... ? Đến thời kỳ cách mạng sau này những bài thơ của Bác Hồ trong *Nhật Ký trong tù*, thơ của Tố Hữu, Sóng Hồng, Xuân Diệu, Chế Lan Viên, Huy Cận..., viết về cách mạng và kháng chiến, đã in đậm dấu ấn trong tâm tưởng ta, không khi nào mờ nhạt. Thơ sống trong ta và ta cũng sống và làm việc theo thơ. Tư tưởng thơ, nghệ thuật thơ, ở đây là những bài học luân lý, là trường rèn luyện con người góp phần điều dắt từng bước đi của con người trong sự nghiệp cứu nước và dựng nước.

Văn thơ đích thực là như vậy, văn hóa tạo dựng con người là như vậy.

Còn sử học ? Sử học là chính những cái ta đang làm, sử học dạy cho ta làm nên lịch sử, gắn bó keo sơn với vận mệnh của đất nước. Ta thường thuộc lòng sử là vì ta luôn luôn làm chủ đất nước. Ta căm thù bọn xâm lược và ta muốn đất nước ta là vĩnh viễn thuộc về ta.

Ngày nay nếu ta đến thăm Đền Hùng, Cổ Loa, thăm quê hương Trần Phú. Hà Huy Tập, thăm Nam Đàn của Phan Bội Châu, thăm Làng Sen của Bác Hồ... là chúng ta đang ôn lại lịch sử của dân tộc, đang khai thác những trang sử vàng để kiến tạo đất nước, đẩy mạnh sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Trước đây đã có những thời kỳ "Văn sử bất phân". Ngày nay văn là văn, sử là sử nhưng văn sử có sự liên hệ rất chặt chẽ, tự trong bản thể. Trong văn có sử, đó là lịch sử văn học, lịch sử các tác giả, các tác phẩm... Trong sử cũng có văn vì viết lịch sử mà đạt được tính chất và trình độ văn học thì tính chính xác toán học của sử càng thêm sinh động và hấp dẫn đối với người học.

Trong văn học và sử học lại còn văn học và sử học cả nước mà ta cần phải biết. Văn học, sử học các nước giúp cho ta biết quý nhân loại, quý hòa bình, luôn luôn sống hữu nghị với nhân dân các nước và mở rộng giao lưu quốc tế trước hết là giao lưu trong khu vực.

Hôm nay được đến dự cuộc họp bàn về các vấn đề giáo dục do Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội tổ chức, tôi mong rằng rồi đây các môn văn và sử ở các trường sẽ được chú ý đúng mức hơn nữa, có nhiều thầy cô giỏi và nhiều sách giáo khoa xứng đáng hơn với vị thế của hai môn này.

Đó là hai môn trực tiếp đào tạo con người khi ta còn ở nhà trường. Khi ra đời đó là những nguồn giá trị lớn nâng cao nhận thức công dân lòng yêu nước và tự hào dân tộc của chúng ta, giúp ta định hướng đúng trong cuộc sống để tiến lên một tương lai vững chắc với hàng ngàn năm văn hiến bên mình.

Địa chỉ : B 8A / 110, Kim Liên, Hà Nội

ĐT (CQ) : 8522475